

ALLERGIK DERMATIT

Payg'amova Farangiz Xurshid qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi 1- son davolash talabasi Tel: +998935771507

Email: fpaygamova15@gmail.com

Qurbonmurodov Axmadshoh Sobirovich

Toshkent Tibbiyot Akademiyasi 2 davolash ishi talabasi Tel: +998946524841

Email: qurbonmurodovaxmadshoh@gmail.com

Ahmedova Gulhayo Olimjon qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi 1- son davolash Tel: +998 94 048 00 18 Email:

Gulkhayo_akhmedova@gmail.com

Sa'dullayeva Sevinch Ne'matullo Qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi 2-son davolash ishi talabasi tel:+998976730680

Email: sadullayevas081@gmail.com

Munisa Norboyeva Orif qizi

Toshkent tibbiyot akademiyasi 1 davolash ishi talabasi Tel:+998777272512 Email:

moonica.norboyeva@mail.ru

Annotatsiya: *Allergik dermatit asosan qo'l hamda oyoqda qizil toshmalarning toshishi bilan bog'liq bo'lib, qichishishi bilan odamni ko'p bezovta qiladi. Uning ham 2-xil turi bo'lib, bir biridan farq qiladi. Davolashning turli xil yo'llari o'ylab topilgan*

Kalit so'zlari: *dermatit, qizil toshma.atopik dermatit, toksidermiya, parhez*

Allergik dermatit — bu allergenlar ta'sirida teri yallig'lanishi. Allergik dermatitlar 2 turga bo'linadi.

— Allergen teriga to'g'ridan to'g'ri tushadi

— Allergen teriga to'g'ridan to'g'ri tushmaydi aksincha fekal oral yo'l bilan tushadi

Allergik dermatit yoki allergik dermatozlar organizmning allergenga nisbatan sezuvchanligining yuqoriligiga bog'liq

Organizmda sezuvchanlik past bo'lsa tanada bir nechta dog'lar paydo bo'ladi. Aksincha organizmda sezuvchanlik yuqori bo'lsa toshmalar butun tanaga tarqaladi, tana harorati oshadi.

Avvalo, kasallikka sabab bo'lgan omilni yo'q qilish kerak. Antigistaminlar (Alerzin, Suprastin) va kortikosteroid (dori vositalari, surtmalaridan foydalanish maqsadga muvofiq[2].

Parhez:

Allergiya uchragan bemorlar parhez qilishlari kerak bo'ladi:

- Iste'mol qilish mumkin bo'lgan yeguliklar — Mol go'shti
 - Sut mahsulotlari
 - Guruch
 - Mevalar
 - O'simlik yog'ida tayyorlangan taomlar
 - Non
 - Qoqilar
 - Sabzavotlar
- Tavsiya etilmaydigan mahsulotlar
 - Ot, qo'y va echki go'shtlari
 - Mosh, no'xot, loviya
 - Danakli mahsulotlar
 - Shirinliklar
 - Qovun, tarvuz, poliz mahsulotlari
 - Ketchup, mayonez
 - Shirinliklar
 - Sho'rlangan va dudlangan mahsulotlar

Parhez qoidalariga amal qilgandan so'ng ko'p hollarda allergik kasalliklardan tezda sog'ayishga yordam beradi, lekin ba'zan ularni iste'mol qilgandan so'ng ham allergiya kuzatilishi mumkin. Shuning uchun kasallik belgilari o'tib ketgandan keyin ham uch oy davomida parhez tutilsa maqsadga muvofiq bo'ladi.

Allergen dermatit bilan kasallangan bemorlarda mahsus davo choralarini ko'rishganidan keyin kasallik kizatilmaydi. Lekin agar boshqa sabab tufayli tanada allergiya paydo bo'ladigan bo'lsa, kontakt dermatit qaytalanish xavfi mavjud.

Kontaktli dermatit mahalliy darajada, ya'ni tashqi qo'zg'atish xususiyati beruvchi omillarning bevosita toksik ta'siri joyida paydo bo'ladi, davom etadi va terining tashqi qatlami (epidermis) va shilliq pardalarning shikastlanishiga olib keladi.

Allergik kontaktli dermatit teriga kechiktirilgan turdagi allergik reaksiyani qo'zg'atadigan, butun tananing sezgiriligini keltirib chiqaradigan moddalar bilan bevosita aloqa qilganda paydo bo'ladi.

Atopik dermatit – ko'p omilli genetik jihatdan aniqlangan yallig'lanishli takroriy teri kasalligi. Kasallikning rivojlanish mexanizmlarida chang kanalar, tillasimon stafilokokk enterotoksinlari, mog'or zamburug'lariga allergiya, shuningdek, Ige autoreaktivligining roli isbotlangan.

Ekzema – tashqi (shu jumladan bakterial va zamburug' infeksiyalari) va ichki qo'zg'ovchilarning tizimli ta'siri ostida yuzaga keladigan o'tkir yoki surunkali takrorlanuvchi allergik teri kasalligi.

Toksidermiya – bu toksin (allergen) ta'sirida rivojlanadigan teri va/yoki shilliq pardalarning o'tkir yallig'lanish kasalligi. Qo'zg'ovchi tanaga qon, nafas olish organlari yoki og'iz bo'shlig'i orqali kiradi. Tibbiy, alimentar (oziq-ovqat) va professional toksidermiya mavjud.

Seboreik dermatit – bu yog' bezlarining to'planish joylarida joylashadigan surunkali qaytalanuvchi teri kasalligi: bosh terisi, yuz, tananing yuqori qismida, burushiqlarda. Rivojlanish sabablari xamirturushli zamburug' patogenlari (*Malassezia*), stress fonida teri yog'i sekretsiasining ko'payishi, gormonal, immun va neyroendokrin kasalliklar, markaziy va vegetativ asab tizimining shikastlanishi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Crum NF. Epstein Bar virusli gepatiti: seriyasi va ko'rib chiqish. Janubiy Med J. 2006; 99 (5): 544-547. [PubMed] [Google Scholar]
2. Finkel M, Parker GW, Fanselau HA. Yuqumli mononuklyoz gepatiti: 235 ta hozirgi tajriba. Mil Med. 1964; 129:533-538. [PubMed] [Google Scholar]
3. Hinedi TB, Kofff RS. Katta Epstein-Bar virusi infeksiyasi bilan qozg'atilgan xolestatik gepatit. Dig Dis Sci. 2003 yil; 48:539-541. [PubMed] [Google Scholar]
4. Randhawa PS, Jaffe R, Demetries AJ va boshqalar. Transplantatsiyadan keyingi limfoproliferativ kasalligi bo'lgan transplantatsiyalardan olingan jigar namunalari Epstein-Barr virusi bilan kodlangan kichik RNK (EBER-1 geni olingan) ifodasi. N Engl J Med. 1992 yil; 327:1710-1714. [PMC bepul maqola] [PubMed] [Google Scholar]

5. Adams LA, Bastiaan B, Jeffrey G va boshqalar. Gansiklovir va Epstein-Barr virusli gepatitni davolash. *JGasto Gepatol.* 2006; 21:1758-1760. [PubMed] [Google Scholar]

6. Kimura H, Nagasaka T, Xoshino va boshqalar. Gepatotsitlar infeksiyasiz Epstein-Barr virusidan kelib chiqqan og'ir gepatit. *Hum Patol.* 2001; 32:757-762. [PubMed] [Google Scholar]

7. Suh N, Liapis H, Misdraji J va boshqalar. Epstein-Barr virusli gepatiti: immunokompetent bemorlardan jigar biopsiyasida in situ gibridizatsiya, polimeraza zanjiri reaksiyasi va immunohistokimyoning diagnostik ahamiyati. *Erkaklar J Surg Pathol.* 2007; 31 (9): 14031409. [PubMed] [Google Scholar]